

Vastaanottaja: Ympäristöministeriö (Lausuntopalvelu)
Diaarinumero AI FI 50/2026
Päivämäärä 25.8.2026

Amnesty International Suomen osasto
Hietaniemenkatu 7 A
00100 Helsinki
P: 09 8562 0600
E: amnesty@amnesty.fi
W: amnesty.fi

Lausunto ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmasta

Amnesty International Suomen osasto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Toimenpiteiden arvioidut vaikutukset (suunnitelman osio 3)

Amnesty suosittelee, että suunnitelmaan sisältyvien vaikutusarviointien rinnalle sisällytettäisiin vaikutusten arviointia perus- ja ihmisoikeuksien näkökulmasta. Olisi suotavaa tarkastella järjestelmällisemmin esimerkiksi sitä, miten ehdotetut toimenpiteet turvaavat pienituloisten ja muiden haavoittuviin ryhmiin kuuluvien oikeutta riittävään toimeentuloon, asumiseen ja liikkumiseen ja vahvistavatko ne yhdenvertaisuutta. Arvioinnissa olisi lisäksi huomioitava vaikutukset lapsen oikeuksiin sekä alueelliseen yhdenvertaisuuteen.

Muut huomiot suunnitelmaan ja toimenpiteisiin

Amnesty pitää tärkeänä EU:n sosiaalisen ilmastorahaston sekä kansallisen ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman tavoitetta ehkäistä EU:n päästökaupan laajentumiseen kytkeytyvä haitallisia sosiaalisia vaikutuksia tukemalla haavoittuvassa asemassa olevia kotitalouksia ja liikenteen käyttäjiä. Oikeudenmukaisen siirtymän näkökulmasta on tervetullutta, että suunnitelma tunnistaa energiaköyhyyden ja liikenneköyhyyden sekä tekijöitä, jotka lisäävät haavoittuvuutta ilmastopolitiikkaan kytkeytyville energia- ja liikkumiskustannusten nousulle.

Amnesty pitää myönteisenä, että suunnitelman taustalla ollut kuulemismenettely on ollut laaja ja prosessiin on osallistunut runsaasti erilaisia sidosryhmiä.

Amnesty pitää valitettavana, että vaikka useat suunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet ovat sosiaalisten ja taloudellisten ihmisoikeuksien toteutumisen näkökulmasta perusteltuja, oikeudellinen perus- ja ihmisoikeuskehys ei juurikaan nouse esiin suunnitelmassa. Olisikin suotavaa, että käsillä olevan suunnitelman osalta sekä ilmasto- ja energiapolitiikassa yleisemminkin pohdittaisiin keinoja varmistaa ilmastopolitiikan suunnitelmien ihmisoikeusperustaisuus. Esimerkiksi ilmastopolitiikan ihmisoikeus- ja sosiaalisten vaikutusten tarkasteluun tulisi kehittää mittareita sekä sisällyttää ihmisoikeusvaikutusten tarkastelu myös vuotuisen ilmastovuosikertomukseen.